

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nerancate nu se primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele **BIROURI de ANUNȚURI:**
In Viena la M. Dukas Nachf., Nux. Angenfeld & Emerie Lesser, Heinrich Schalek, A. Oppelk Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII. Erssébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifar și învalială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

Nr. 69.

Brașov, Luni-Marti 27 Martie (9 Aprilie).

1907.

NOU ABONAMENT LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie st. v. 1907

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Opozițiunea naționaliștilor.

Voim s'aruncăm azi o privire asupra mersului, ce l'a luat desbaterea proiectului școlar în camera ungară. Se începuse desbaterea liniștit Joia trecută și a rămas liniștită și în ziua următoare. În ședința de Sâmbătă însă majoritatea a început să dea earăși semne mai vădite de neastâmpăr și de intoleranță.

Acestea le caracterizează organul tizaișt scriind în ultimul său număr: „Majoritatea camerei pare că în adevăr ar căuta privilegiul de a carambola cu partidul naționalist. Ședința de azi cel puțin a prezentat această icoană“.

Nu mai trebuie să spunem că deputații naționaliști constituie și de astădată singura opozițiune. Adevărat că o voce s'a ridicat și din sinul majorității contra proiectului de lege, aceasta a fost vocea abatelui Molnar din partidul popular. Dar el a combătut proiectul numai din puncte de vedere curat confesionale, izolându-se cu păreri sale de ceilalți soți.

Opozițiunea naționaliștilor se pronunță acuma și mai mult prin faptul, că proiectul de lege, ce se află în discuțiune, e îndreptat direct și exclusiv numai în contra naționalităților nemaghiare. S'a enunțat din partea clubului naționalist că nu are în gând de-a face obstrucțiune, dar își va da toate silințele de-a face să se resimtă că se opune cu toată hotărârea tendințelor dujmănoase ale proiectului de lege dela ordinea zilei. În ședința de Sâmbătă s'au petrecut însă niște incidente cari au dat ocaziune adversarilor din majoritate și foilor lor de-a striga: Iată că totuși vor să facă obstrucțiune. Le cade foarte greu celor din majoritate când cu armele regulamentului camerei li-se strică câte-o socoteală din partea opoziției naționaliste și mai ales li supără, când văd că n'au încărău și sunt constrinși, dacă nu vor să-și ia refugiu la forța brută, s'asculte vorbirile celor ce iau în apărare cauza limbei și a culturii naționalităților. De astă-dată li-s'a făcut o surpriză neplăcută, căci, vrând ei să împiedece presupusa trăgănare a discușiunii de cătră vorbitorii naționaliști, au provocat un incident, în urma căruia s'a prelungit ședința camerei cu două ore, ce nu era în intențiunea lor.

S'a cerut adevă din mijlocul deputaților români să se constate numărul deputaților prezenți, ca să se știe dacă camera mai poate aduce concluze valide ori nu? Rezultatul numărării a fost negativ, din care cauză a trebuit să fie suspendată ședința pe timp mai îndelungat. Aceasta a cătrănit mult pe independiși și ei au și dat expresiune indignărei lor prin discușiunile vehemente ce le-au purtat în sala de ședințe și în foisoare în timpul cât a durat intreruperea. Li-s'a părut prea mare cutezarea, ca să vrea să facă acum și naționaliștii ceea-ce făceau ei când erau în opoziție.

Cel mai indignat dintre toate ziarele este organul redigeat de Iulian Weiss, deputatul Bocșei, care

nu găsește destule cuvinte spre a condamna procederea deputaților naționaliști. Înaintea lui toată opoziția ce o fac naționaliștii proiectului de lege al lui Apponyi nu este decât o perfidie și ticăloșie. Toate le ia aceasta creatură a guvernului coaliției în bătaie de joc până și adunările populare în cari se protestează în contra nizuințelor de cuture. Cu toată lupta și opoziția lor, zice, agitatorii naționaliști nu urmăresc alt scop decât a turbura pacea țării și așa mai departe în tonul cel văzuserăm astă toamnă resuflând și din faimoasele articole, semnate de Burdia dar scrise de Weiss, ce au apărut în aceeași foaie. Cel mai comic lucru este că acelaș Weiss declară concepția proiectului de lege școlar precum și atitudinea guvernului și a majorității, de o concepție leală, liberală și democratică. Poate fi ceva mai absurd?

Dar să ne întorcem la mersul desbaterilor asupra proiectului lui Apponyi. Foile guvernului cred că aceasta va dura încă câteva săptămâni și spun că majoritatea e decisă să ceară prelungirea ședințelor de azi încolo.

E învederat că ori cât de multe silințe s'ar face din partea naționalistă majoritatea cea mare și covârșitoare va hotări în cele din urmă așa cum îi va veni ei mai bine. „Nu este putere care se poată împiedeca aceasta“, exclamă mamelucul guvernului amintit mai sus.

„Intrarea noastră în cameră, — a dis deputatul Lugojuului în prima sa vorbire ce a ținut-o Sâmbătă — n'a avut alt scop decât a face o ultimă încercare, cu arme constituționale, în interesul ușurării sortii popoarelor noastre“.

S'au gândit deputații naționaliști cu toată seriositatea, că aceasta ultimă încercare trebuie să aibă și ea o margine, care va fi atinsă deja prin faptul, că proiectul de lege asuprașor ce se desbate acum, va fi primit și votat așa cum a fost prezentat?

Din dieta ungară.

— Din ședința de Vineri. —

În partea a doua a discursului său dep. V. Goldiș vorbește pe larg despre dreptul confesiunilor de a-se îngriji ele de educația poporului și zice că acela, care ar voi să încredințeze statului instrucțiunea copiilor, vrea să deschidă calea creșterii imorale și antireligioase. Oratorul citează păreri mai multor pedagogi distinși spre a demonstra dreptatea afirmărilor sale. Continuând relevă faptul jignitor, că ministrul a descoperat factorii competenți ai bisericilor naționalităților, căci nu au fost ascultați în chestia unui proiect de lege, care îi privea deaproape. Prin ascultarea acestor factori s'ar fi redus agitațiunile pe tema aceasta și ministrul ar fi putut face unele schimbări în acest proiect, cari poate ar fi mulțumit o parte mare a naționalităților; oratorul arată apoi pe larg că proiectul de față e nesincer și basat pe o principiu fals, că e în contradicțiune cu toate principii pedagogice și că afirmațiunea ministrului Apponyi, că naționalitățile n'au temeiu legal să ceară în școlile populare limba de propunere maternă, este greșită, deoarece legea (§ 58 art. 38 din 1868 și § 17 art. 44 din 1868) dă naționalităților acest drept.

În partea finală a discursului său dep. Goldiș vorbește despre dispozițiunile disciplinare ale proiectului, arătând absurditatea acestor dispozițiuni.

Ședința de Sâmbătă 6 Aprilie.

După koșuthistul Marjay Peter, care a vorbit pentru proiect ia cuvântul

Ion Manoiovici (sârb), conform însărcinării ce a primit-o dela adunarea din Becicherecul-mare, prezintă două caieturi a unui album mare, subscris de 30,000 de dame, fiice ale neamului sârbesc din Ungaria, în care se protestează împotriva proiectului care se îndreptează numai în contra confesiunilor nemaghiare.

Zice că acest proiect nu e alt-ceva decât codificarea ordonanțelor ilegale ale lui Berzeviczy și Lukacs. Noi Sârbi, cari am ținut cu D-voastră în lupta pentru apărarea constituției față cu Viena, ne vedem desamăgiți. Drept mulțumire veniți acum să ne răpiți școlile noastre. Reforma ce o intenționați n'are nici un înțeles și nu va putea aduce rezultatele ce le doriți. D-voastră faceți un pas îndărăt, un pas reacționar, când vin să stăpânească lumea ideile democratice-sociale. Inzadar

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Architectul din Norwood.

Din viața unui detectiv de Conan Doyle.
(Urmare.)

»Argumentele d-tale dragă d-le Lestrade sunt ceva prea clare», răspunse Holmes. Pe lângă toate calitățile d-tale eminate imi lipsește la d-ta puterea de imaginațiune.

Dacă te-ai transpune numai pentru un moment în situațiunea tânărului om, ai alege d-ta tocmai noaptea primă după compunerea testamentului pentru ca să comiți omorul? Nu ți-s'ar părea periculos a pune în legătură așa de strânse aceste două întâmplări? Mai departe, ai comite d-ta omorul în noaptea aceea când s'a știut de vizita d-tale în casă și unde o servitoare îți deschide ușa? În fine ți-ai uita d-ta bastonul, ca să servească spre mărturie, după-ce ai îndeplinit și munca de a târa și cadavru în foc? Nu recunoști Lestrade, că toate aceste par imposibile?»

»Cea-ce privește bastonul d-le Holmes trebuie să știi și d-ta că criminalii sunt perplexi și comit adesea lucruri, pe cari un om cu judecată nu le poate face. El sigur s'a temut să se mai întoarcă odată

în casă pentru-ca să și-l ia. Dăm o altă deslușire mai de crezut.

»Ași putea foarte ușor să-ți dau și o jumătate de duzină», replică Holmes. Ce vei zice de exemplu de următoarea deslușire, care din contră departe de a fi imposibilă ar putea fi foarte adevărată? Ți-o pun la dispoziție să poți uza de ea. Bătrânul architect a arătat tânărului hărțile lui de valoare. Un vagabond trece pe acolo și vede asta, căci jaluzele au fost numai de jumătate închise. Intră în odaie ia bastonul ce-i stă tocmai în cale omoară pe Oldacre și după ce târăște cadavru între lemnele la care le-a dat foc, se face nevăzut.

»Pentru-ce ar fi ars vagabondul cadavru?»

»Din același motiv, din care să-l fi ars și Farlane«.

»Și pentru ce n'a luat acel vagabond nimic cu el?»

»Pentru-c'au fost hărții pe care el nu le putea folosi«.

Lestrade clătină din cap. Se părea însă că nu mai era așa de tare în credința teoriilor lui ca mai înainte.

»Așa dar domnule Holmes, căutați vagabondul, dar până atunci eu mă țin de prisonerul meu. Viitorul va dovedi cine are dreptate. Gândește numai asupra fap-

tului că până acum n'am găsit să lipsească nici o hârtie de valoare și Farlane este singurul om pe lume, care n'avu nici un interes să le ia, deoarece după testament și așa le-ar fi primit mai târziu.

Contra acestei observări amicul meu n'a mai putut face nici o obiecțiune.

»Nu voi să neg că în multe privințe constatările d-tale pot să fie mai adevărate, eu observ numai că poate să existe și alte explicații. Ear după cum zici însuși d-ta, viitorul va decide. Bună ziua! De alt-cum în decursul zilei voi veni eu la Norwood să vedem până unde ai ajuns cu cercetările d-tale«.

După ce plecă detectivul, se sculă prietenul meu de pe scaun și se pregăti pentru întreprinderile sale. Era vesel sel văzându-se pus în fața unei probleme ce corăspundea inteligenței sale.

»Primul meu rum, Watson« zise el îmbrăcându-și mantaua, »va fi la Blackheath«.

»De ce nu la Norwood?»

»Pentru-că în cazul acesta au urmat două însemnate întâmplări una după alta. Ear poliția comite greșala a se ocupa numai cu a doua, pentru-că aceasta reprezintă crima. Este însă clar, că drumul drept ce duce la lămurirea întâmplării a doua trebuie căutat la cea dintâiu adevărată la testa-

mentul băător la ochi. Vreau așa-dar să încerc a aduce puțină lumină în partea dintâiu, în testamentul făcut așa de repede și în favorul unui erede așa de curios. După aceea vom pricepe partea a doua mai ușor.

»Să viu și eu?»

»Nu dragul meu, nu cred să am azi lipsă de tine. Cercetarea nu e periculoasă, căci altfel m'aș feri să mă duc singur. Sperez că deseară îți voi putea aduce știri bune și că am putut face ceva pentru nenorocitul tânăr, care și-a pus toată încrederea în mine«.

Era târziu când se întoarse amicul meu necăjit. Speranțele, cu cari a plecat de-acasă, nu i-s'au implinit. Aproape o oră s'a ocupat tot numai cu vioara lui pentru ca să-și mai potolească iritațiunea. În fine aruncă instrumentul la o parte și îmi relată toată nereușita lui.

»Toate merg prost, Watson — cum nu se poate mai prost. Deși nu i-am arătat lui Lestrade sălbiciunea mea, totuși cred că de astădată are el dreptate, iar noi suntem în rătăcire. Faptele contrazic mersul ideilor și presimțirilor mele și mă tem mult, că justiția Londrei nu se poate avânta la acea înaltă ideală concepțiune de-a preferi teoriile mele, ci se va lua după materialul de fapte al lui Lestrade«.

vă opintiți, nu limbă unitară, ci sentimente unitare ne trebuiesc. Nu primește proiectul.

Leinzer (democrat) voiește ca toate școalele să treacă la stat. Îl surprinde că naționalistii fac atâta opoziție limbii maghiare, dar statul maghiar trebuie să aibă limba lui maghiară, cum statul român își are limba sa românească. (Contraștiri pe băncile naționalistilor). Primește proiectul.

George Popovici începe vorbirea sa zicând că evenimentele ce s'au petrecut în cercul său, după prima alegere, l'au făcut să urmărească desfășurarea lucrurilor în tăcere. Ia acum pentru prima oară cuvântul în speranță, că va fi posibil să se găsească o cale comună, care să ducă la fericirea patriei noastre iubite. Intrarea noastră în cameră, zice, nici că poate avea alt scop decât a face o ultimă încercare cu arme constituționale în interesul ușurării sortii popoarelor noastre.

Arată cum proiectul de lege în chestie vatămă și nimiceste multe legi fundamentale și drepturi autonome ale noastre, apoi continuă așa:

D-lor deputați! Dacă acest proiect va ajunge la valoarea de lege, eu sunt convins că ne vom găsi în fața a două situații: sau această lege nu se va putea executa, sau dacă se va putea executa, din cele 1800 de comune românești gr. or., abia 50 vor putea să-și susțină și mai departe școlile lor confesionale. (Mișcare).

Mai avem d-lor deputați o lege fundamentală «statutul organic», care prin actualul proiect de lege nu numai că e vătămat grav, dar o a treia parte a lui e deadreptul nimicita. Nu mă voi ocupa mai în special de acestea, ci voi cita numai acele puncte, cari sunt deadreptul vătămate. Astfel: din dispozițiile generale p. 1, 2 și 3; apoi paragraf 1 și 2; alineatele 2, 4 și 5 ai paragrafului 7; paragrafi 12, 13, 17 și 21; alineatele 5—9 ale paragrafului 22; alineatele 1 și 5 ale paragrafului 27; paragrafi 28, 29, 50, 55, 56 și 64.

Președintele: Te rog, d-le deputat, nu face pauze așa de mari, căci altcum voi fi silit să dau cuvântul altui deputat.

G. Popovici: alineatele 6, 8, 9 și 11 ale §-ului 96, apoi §§. 110, 113 și 116; alineatele 1—6 și 11—13 ale §-ului 126; §§. 123, 124, 125, 128, 131, 154 și 167 — și în sfârșit alineatul 6 al §-ului 174. Vă întreb, d-lor deputați, după toate acestea, ce mai rămâne din legea sancționată, dacă o parte atât de însemnată a ei e nimicită?

...Vă mărturisesc că m'a surprins foarte mult cuvintele aspre ale d-lui raportor și ale d-lui Mecner de ieri, prin cari acuză pe nedreptul pe episcopii noștri. D-l raportor Vertan a zis anume (citește): »E ciudat lucru cum o parte a susținătorilor de școale a statat cu o deosebită tărie tocmai dispozițiile, cari urmăresc ridicarea nimbului moral al învățătorimei și scăparea acesteia de gândurile materiale. Acest atac e cu atât mai regretabil, că înțelegerea eventualei sume care lipsește, a luat-o asupra sa statul așa că noua salariizare nu impune de fapt bisericeilor sarcini nouă și nici pe departe nu limitează dreptul de a susține școlii, — așa că bisericile își pot susține tot așa de bine școlile după cum le-a susținut până acume.»

D-l Mecner ne-a învinuit că noi și arhierii bisericeii noastre am fi în contra ridicării salarelor învățătoarești. Adevărul e că nici între noi, nici între arhierii noștri nu e nici unul care să fie în contra

ridicării salarelor. Iată cum stă în realitate chestia: Astă toamnă s'a ținut în Sibiu ca de obicei, congresul național-bisericesc al Românilor gr. or. Acest congres s'a ocupat și de chestiunea salarelor învățătoarești și atunci a constat că noi, bazați numai pe puterile noastre proprii, nu putem ridica salarele mai sus de 800 de coroane.

Acest lucru l'a adus episcopatul nostru la cunoștința d-lui ministru de culte. După aceea, în Decemvrie, s'a ținut o anchetă în Sibiu, la care a fost reprezentată învățătorimea rom. gr. or. din țara întreagă. Cu ocazia aceasta învățătorii noștri au declarat că sunt mulțumiți cu acest salariu deoarece știu bine că noi mai mult nu suntem în stare să dăm.

Deci, noi în principiu nu suntem în contra ridicării salarelor, ci chiar dimpotrivă. Eu cunosc după o practică de 20 de ani foarte bine chestia școlară, și știu foarte bine ce muncă grea săvârșesc învățătorii — și eu aș primi foarte bucuros, ridicarea salarelor, dacă aceasta, așa cum o contemplant proiectul, nu ar implica în sine stîrbirea autonomiei bisericeii. Dar a ne vinde pe bani drepturile, pe cari înaltașii noștri le-au câștigat cu atâtea greutăți și pe cari grația Majestății Sale le-a întarit — aceasta nu vom face-o nici când. Dacă ni-le luați, luați-ni-le, dar de dat — noi nu le dăm. (Aprobări la naționalistii.)

Critică apoi cuprinsul §-lor 16—19 ai proiectului de lege și §. 24 care prescrie să se învețe în ungurește două din trei părți ale tuturor obiectelor de învățământ, rămânând pentru limba română abia o treime a timpului de studiu. Acestea, zice, nu se pot executa în forma prescrisă, de-o parte fiindcă sunt contra dispozițiilor statutului organic, și se contrazică cu dispozițiile regulamentelor congresuale.

On. Camera! S'a declarat solemn aici, că proiectul acesta a fost prezentat mai mult pentru considerarea politice decât din motive de ordin pedagogic.

Noi — v'o spun sincer, — nici odată nu am fost și nu vom fi împotriva răspândirea limbii maghiare. (Aprobări.) Tot așa nu am luptat și nu vom lupta nici împotriva culturii maghiare. (Aprobări.) Dorim numai, ca răspândirea limbii maghiare să se întâmple în așa mod, ca această răspândire să nu ne jignească în drepturile noastre. (Voci în centru: Așa e!) Dar ce se întâmplă? Se întâmplă și aici mari abuzuri și în cazul acesta, anume, sub lozincile maghiarismului, a ideii de stat maghiar (Mișcare). *Președintele* sună. (Aprobări.) Dar, indivizi, cari nu sunt apti și nu sunt vrednici de a fi premiați. (Mișcare). Chiar indivizii aceștia au făcut direcția aceasta șovinistă, care pune pedecă atât de mari în calea consolidării Ungariei.

O voce (în centru): Ascund păcatele!

G. Popovici: Eu nu îmi tem viitorul națiunilor noastre; pentru că Sârbii și Slovaci fac parte din neamuri, cari au un trecut mare și sunt absolut convinși, că vor avea un viitor și mai mare. Iar între Români sentimentul național este atât de dezvoltat, încât poporul acesta, adevărat poate fi nimicit prin foc și fier; dar a-l despoia de limba sa, naționalitatea sa... (Voci: Nu vrea nimeni această!) ...și a-l contopi în un popor — nu e cu putință! (Voci în centru: Așa e!)

Raportorul Vertan Endre: Ce vorbe sunt acestea? În parlamentul ungar se susține așa vorbe? (Sgomot.)

G. Popovici: Direcția șovinistă s'ar putea afirma numai atunci, când am avea la dispoziție puterea armată; pentru că atunci am putea în dragă voie, să zicem ca Cezar: Fiat quid volunt, qui valebunt, valebunt semper arma. Iar Cezar a perit, lovit de pumnal.

Nu se poate, ca forța brută să se validiteze contra forței intelectuale.

Ștefan cel sfânt nu a întemeiat țara ungurească numai prin sabie și prin forță brută, ci prin învățăturile creștinismului. Țara aceasta nu se va putea susține, decât prin înțelepciune și prin bunăvoință. Toate acele inimi înflăcârate, cari au luptat pentru dreptate și pentru binele omenimei, pentru libertatea și bunăstarea popoarelor mari și luminați au dovedit prin învățăturile și prin faptele lor, că forța brută a fost totdeauna neputincioasă în cele din urmă față de puterea spiritului.

Noi deputații naționalităților coaliate luptăm pentru binele popoarelor noastre și ne străduim a vă convinge pe d-voastră, stimați colegi, despre dreptatea cauzei noastre. Se poate, că nu vom ajunge degrabă la nici un rezultat; de unde încă nu urmează, că ar fi pierdută cauza popoarelor noastre; pentru că va veni un timp mai fericit, când va triumfa și în țara noastră dreptatea după cum a triumfat totdeauna în istoria lumii. Se poate, că lupta aceasta va dura mult și va reșlama multe jertfe nevinovate. Se poate, că în lupta aceasta vor curge multe lacrimi, și — Dumnezeu să ne păzească de aceasta — va curge și sânge, până când va învinge dreptatea.

Sümegi Vilmos: Care va să zică ne amenință națiunea maghiară.

Președintele (sună): Linște! (Voci: Să auzim! Să auzim!)

D-l deputat a pus chestia așa, că în caz, că se va primi proiectul acesta, va curge și sânge. *G. Popovici*: Nu! Nu! (Sgomot.) Eu n'am zis aceasta.

Președintele: Rog a nu se risca astfel de afirmațiuni aici; pentru că nu pot permite, ca să se facă aici astfel de amenințări în legătură cu primirea ori respingerea unui proiect de lege.

G. Popovici: Ilustre d-le președinte! Nu-mi da prin gând să ameninț pe cineva. Nu este aceasta firea mea și nici nu ar avea rost.

Președintele: Dar nici nu se poate permite.

G. Popovici: Am zis, că lupta aceasta va putea să dureze încă mult timp. (Sgomot.) Că vor curge poate lacrimi și — să nu dea Dumnezeu, eu nu doresc — va curge poate și sânge. Dar toate acestea nu atârnă dela noi. Ci vor atârna dela guvernul din vremile viitoare și mai ales dela înțelepciunea și prevederea bărbaților de stat maghiari. (Mișcare.)

Președintele: Am înțeles perfect ce a spus d-l deputat. Vorbele lui nu se pot interpreta altfel, decât că, dacă se va primi proiectul acesta, se poate întâmpla că va curge sânge. Să-mi dați voie; dar nu pot permite, să se rostescă aici asemenea amenințări. Pe d-l deputat îl chem la ordine! (Vii aprobări.)

Sümegi: Amenință că vor ajunge ei de-asupra. (Sgomot.)

G. Popovici se adresează apoi către deputații independenți reamintindu-le că Kossuth, Andrássy și Battyányi au vrut să introducă la 1848 liberul exercițiu în

biserici și școli și încheie vorbirea sa, de clarând, că nu primește proiectul.

După d-l Popovici deput. *Vaida* cer cuvântul la regulament. Zice că de un timp încoace președintele e prea sever. Vorbitorul e intrerupt de președinte, care îi de trage cuvântul. Asemenea procede și c' deput. *Maniu*, care vorbește la regula ment. Incidentul acesta produce mare șgomot.

Vine la cuvânt *Dr. Mihali*, care roagă camera să-și poată amâna vorbirea până Luni. Camera hotărăște prelungirea ședinței, iar *Mihali* își ține vorbirea combătând proiectul, pe care îl respinge.

Dr. Vaida cere a se constata dacă sunt de față în număr de ajuns deputați. Se constată că nu sunt decât 75. În urma aceasta ședința se suspendă. Mare șgomot și discușione în sală și în foisor.

La orele 3^{1/4} se redeschide ședința. Urmează trei interpeleări: a lui *Baththyány* în chestiunea autonomiei bisericești din Bosnia; a lui *Vaida* relativ la oprirea adunărilor Șvabilor bănățeni și a lui *Vlad* relativ la abuzurile electorale dela Lugos. Ședința se încheie la 4 ore 20 min.

Adunări de protestare.

Adunarea Românilor din cercul electoral Gilău (comitatul Clujului) convocată în comuna Someșul-rece se va ținea Duminică în 14 Aprilie st. n. (în convocarea ce am publicat-o în nr. trecut a obvenit o eroare de tipar zicându-se 4 în loc de 14 Aprilie.)

Alegătorii dietali și cetățenii din cercurile electorale Caransebeș și Zorlențului mare sunt prin aceasta invitați la adunarea populară care se va ținea în Caransebeș Joi în 29 Martie (11 Aprilie n.), la 2 oare după amiază în curtea institutului teologic-pedagogic, în caz de timp nefavorabil în sala mare a hotelului »La pomul verde« cu următorul program:

1) Deschiderea adunării și alegerea biroului. 2) Desbaterea asupra proiectelor de lege ale guvernului, privitoare la școalele populare. 3) Rezoluțiuni. 4) Închiderea adunării.

Caransebeș, la 23 Martie (5 Aprilie) 1907.

Dr. Iosif T. Badescu, Iosif Bălan, Dr. Petru Barbu, Iefta Biju, Petru Bizerea, Ioan Bogdan, Ioan Bogoviciu, Dr. Mihail Brădiceanu, Gheorghe Cătană, Dr. Dimitrie Cioloca, Nicolae Cornean, Pantelimon Domil, Eliseu Drăgălina, Patriciu Drăgălina, Dr. George Dragomir, Constantin Dure, Andrei Ghidui, Petru Iacobescu, Nicolae Ivanescu, Aurel Spătan, Romul Jurchescu, Eftimie Lăpăduș, Ion Lazaroni, Ilie Minea, Aurel Moaca, Iuliu Musta, Valeriu Nicolae, Dr. Iosif Olariu, Mihail Popoviciu, Ioan Popoviciu, Teodor Popoviciu, Mitru Răbăgea, Patriciu Rădoi, N. Sciopoeane, Spiridon Șandru, George Tatucu, Ioan Turcan, Ioan Turnea, Martin Vernichescu, Petru Valușescu.

Cetățenii din cercurile de alegere Bistrița și Năsăud se chiamă a lua parte la adunarea populară ce se va ținea în Bistrița în 9 Aprilie n. 1907 la 11 ceasuri înainte de amiază în sala cea mare a hotelului orășenesc.

Program: 1) Constituirea adunării. 2) Desbatere asupra situațiunii politice și asupra votului universal. 3) Desbatere asupra proiectelor de lege referitor la școalele confesionale, comunale și de stat. 4) Proiect de rezoluține.

Bistrița-Năsăud, 26 Martie 1907.

Cireac Deac, Gerasim Domide, Ioan Pop, Ieronim Siavocă, Ștefan Ruzilă, Vasile Dumbrava, Damian Pop, Constantin Fiamând, P. Zagrai, Danilă Malaiu, Dr. I. Malaiu, S. Pahone, Eliseu Dan, Ion Dologa Paul Beza, Vasile Nechiti, Dr. N. Hanganțiu, Dr. D. Ciuta, Dr. Octavian Utelea, Dr. Alexandru Popu, Dr. Alexian David, Dr. Constantin Moisil, Dr. Gavril Tripou, Dr. Dion. Loginu, Dr. Vas. Pahone, Dr. Victor Onișor, Dr. Simion Pop, Teofil Vlad, Simion Pop.

Din Maramureș. Sighet, 3 Aprilie Lupta în contra păcătoșului proiect al lui Apponyi, luat pe toate liniile de către frații noștri din alte ținuturi, ne umple cu bucurie și cu mândrie, dar în același timp sufletul nostru este cuprins de jale și de indignare, că la noi, între urmașii lui Dragoș Vodă întemeiator de țară, încă nime dintre cei cu putere nu a mișcat nici o piatră pentru a ne ridica și noi glasul de protestare în toate chipurile posibile.

Încă nici un sinod protopopesc nu s'a convocat spre acest scop, ne mai vor-

fotografia mea proprie, zise ea. »În starea asta, însoțită de-o injurătură, mi-a înăpoeiat-o în dimineata nunții mele.«

»Cu toate astea, zisei eu, se pare că v'ați împăcat în timpul din urmă, de vreme ce i-a testat fiului d-tale întreaga lui avere.«

»Nici mie nici fiului meu nu-i trebuie nimic dela Ionas Oldacre, nici cât a fost în viață, nici după moartea lui, zise ea iritată. »Este un Dumnezeu în cer, d-le Holmes, și el care a pedepsit pe vinovat, va dovedi și nevinovăția fiului meu.«

»Am încercat să mai scot prin violențe câte ceva dela ea, pe ce s'ar fi putut răzămă presupunerea noastră. Îmi spunea însă numai astfel de lucruri, după cari s'ar fi putut constata tocmai contrarul, și astfel plecând de acolo m'am dus la Norwood.«

»Deep Dene House e o zidire mare de cărămidă în stil modern de vile. Zidirea are în față o grădiniță cu tufe de li-liaci. După casă vine curtea, unde stau și lemnele, locul unde s'a întâmplat incidentul. Am aici în noțiul meu o schiță fugitivă. Fereastra asta din stânga e singura fereastră din odaia de dormit a lui Oldacre. Se poate vedea după cum vezi și după stradă înăutru. Asta îmi este singura mângăere, care mi-a rămas. Lestrade nu era acolo, ci era înlocuit numai de sergentul lui. Făcuseră tocmai o descoperire

importantă, căci au găsit în cenușa lemnelor arse oase carbonisate și câteva bucățele de metal, pe care după ce le-am examinat cu atențiune, am constatat cu mare siguranță că au fost nasturi de pantalon. Pe unul din ei am și putut descifra numele »Hyams« firma creditorului lui Oldacre. Am cercetat pe urmă în jurul casei după alte urme, n'am putut însă descoperi alta decât că un obiect mai mare a fost târat spre direcția unde erau lemnele. Asta să înțelege, că adevăratele tot numai concepțiunea poliției. Am stat mult pe pașiștea verde a grădinei cu toată arșița soarelui din August, și în cele din urmă n'am știut mai mult, ca la început.

»După acest fiasco am intrat în odaia de dormit și am cercetat-o și pe asta cu de-amănuntul. Urmele de sânge au fost neînsemnate, aproape fără culoare și pare că ar fi fost anume mănjite pe acolo, dar erau frospete. Bastonul îi luase deja poliția, dar și pe acesta au fost urmele de sânge neînsemnate. Cum-că acest baston aparține clientului meu e neîndoios așa că singur el a recunoscut aceasta. Urmele dela ambii bărbați se puteau vedea după covorul din odaie nu însă urme ale unei a treia persoane, ceea-ce mână earăși apa pe moara partidei contrare pe câtă vreme noi stăm pe loc.

(Va urma.)

»Ai fost în Blackheath?«

»Da, am fost acolo și m'am convins în curând, că fericitul Oldacre a fost un om c'un caracter destul de slab. Tatăl lui Farlane își căuta fiul. Pe mama am găsit-o acasă. Ea este o femeie mică și ușor iritabilă, cu ochi albaștri; tremură de groază și indignare. Se înțelege nici nu admitea posibilitatea ca fiul ei să fie vinovat. Însă pentru soartea bătrânului Oldacre nu arată nici mirare, nici părere de rău. Din contra vorbea cu atâtea amărăciune despre el, încât întărea prin asta numai bănuiala poliției. Căci, firește, dacă fiul a auzit despre omul acesta vorbindu-se astfel, a trebuit să fie pătruns de ură contra lui. »El să-măna mai mult unei maimuțe răutăcioase și false, decât unui om«, zise ea. »Și asta totdeauna a fost așa, încă de pe când era om tânăr.«

»L'ai cunoscut deja de atunci?« o întrebai.

»O da, foarte bine; a fost un vechiu pretendent al meu. Slavă Domnului, că am fost mai cu minte și m'am desfăcut de el și m'am măritat c'un om mai bun, deși ceva mai sărac. Am fost logodită cu el, domnule Holmes, când am auzit că a închis o piscă într-o colivie și așa m'a indignat această cruzime a lui, încât n'am mai vrut să știu nimic despre el.« Ea scoase dintr'un scrin o fotografie, care era foarte șgăriată și ruptă cu cuțitul. »Asta-i

bind de adunare poporală. Încă nici unul din fruntașii noștri așa de vrednici în alte privințe, nu a grăbit să dea dovadă despre tăria și sinceritatea iubirii lor de neam. Încă nici o singură parohie, nici un singur avocat, nici un singur învățător nu a îndrăznit — ne doare să spunem acest cuvânt! — să-și mărturisească credința sa verde românească.

Da, nu a îndrăznit, nu îndrăznește! Căci de mulțumit, suntem siguri, nici unul dintre noi nu este mulțumit cu proiectul lui Apponyi — ne ferim chiar și de gândul unei astfel de posibilități! — dar tot așa de adevărat, dureros de adevărat este, că suntem slabănogi, suntem fricoși, suntem Nr. 170 și prea legați pentru a

mente atențiunea asupra activității bandelor sârbe în Sârbia-Veche. Pasicii declară, că va aplica toate mijloacele morale pentru a restrânge această activitate, dar că aceasta desfășurându-se într-un stat străin e treaba acestui stat de a avea grijă să menție ordinea.

ȘTIRILE ZILEI.

— 26 Martie v.

Sinod parochial. Pe Dumineca viitoare este convocat sinodul parochial al bisericii Sf. Nicolae din Scheii Brașovului. La ordinea zilei este raportul comisiunii sinodale asupra activității comitetului parochial în anul de gestiune 1906.

Restabilirea liniștei în România. Știrile primite la ministerul român de interne, anunță că liniștea s'a restabilit în toată țara. Se operează pretutindeni arestarea instigatorilor, pe care sătenii li denunță spre a scăpa de ori-ce răspundere. Armata continuă a fi răspândită prin toate județele și a patrula prin comune. Din multe localități armata a fost însă retrasă, și locuitorii au eșit la munca câmpului. Ministerul de interne prin prefecti a cerut inspectorilor comunali și primarilor comunelor rurale să sfătuiască pe săteni să-și lăse cât mai neîntârziat la munca câmpului, pentru că astfel la toamnă vor suferi foamea. De asemenea le-a cerut să aducă la cunoștința sătenilor că atât proprietarii cât și arendașii sunt dispuși să îndulcească învoeliile agricole și să le dea pământ în condiții mai avantajoase cu condiții să predea produsele răpite de ei și să dreagă ce au stricat.

Promoțiune. D-l Iustin C. Iuga, candidat de advocat, a fost promovat doctor în științele juridice la universitatea din Cluj.

Dela Academia Română. D-l D. Onciu, profesor universitar, a făcut în ședința de Joi a Academiei, o comunicare relativă la Tradiția istorică a originii României. D-sa a combătut pe un autor, care a afirmat că elementul român n'a putut rezista elementului slav, care l'a copleșit. D-l Onciu a citat pe o mulțime de critici români și străini dintre cari unii unguri, toți susținând originea daco-română a poporului român.

Pentru masa studenților români din Brașov a contribuit d-l I. Kertsch inginer în București suma de 10 cor. Întru amintirea fostului său profesor D. Făgărășanu.

Primească marinosul donator cele mai călduroase mulțumiri. *Directiunea gimn. gr. or. român.*

Țărani arestați. Din București se anunță: Autoritățile au arestat 6200 țărani, cu ocazia răscoalelor din județele Muntei și Olteniei. Modul de a îngriji pe acei țărani preocupă mult pe guvern. Mare parte dintre ei sunt ținuti în șlepuri, pe Dunăre, până la facerea instrucției.

Temeri de turburări în Basarabia. Din Petersburg se anunță că primul-ministru Stolypin a primit dela guvernatorul Besarabiei știri extrem de neliniștitoare, după cari mișcarea țărănească din România a provocat în Basarabia o agitație care necesitează măsuri extra-ordinare. Stolypin a dat ordin telegrafic ca în caz când vre-o mișcare ar izbucni undeva, ea să fie reprimată prin toate mijloacele și fără cruțare. În același timp generalul Kaulbars din Odessa a fost însărcinat să formeze imediat un corp expediționar și să plece în Besarabia spre a lua acolo măsurile cele mai energice.

Dela direcțiunea tramvaiului din loc ni-se trimite spre publicare următorul avis: În urma unei mișcări din sânul personalului tramvaiului direcțiunea a fost necesită să sistă circulația motoarelor începând cu ziua de astăzi. În urma acestei împrejurări circulațiunea tramvaiurilor s'a restrâns astfel, că deocamdată vor circula numai tramvaiurile, cari comunică la gară, iar spre Săcele pleacă numai trenurile următoare: înainte de amiază la oarele: 9, 12°, 2¹², 4³⁰ și 7¹⁰. Din Satulung spre Brașov: la oarele 7¹³, 10⁵², 1¹⁵, 3¹⁵ și 6²⁵ minute.

Pentru țărani din Moldova. D-l N. Iorga scrie în »Neamul Românesc« următoarele: »Cine va avea curajul de a deschide subscripție și pentru orfanii și văducele nenorocite ale răsculaților ce au fost impușcați? Până se va constitui un comitet, am destinat din parte-mi o mie de lei din cei opt mii de lei ce am fost în stare să adun într-o muncă de 20 de ani, pentru a se împărți între bițele ființe ne-

vinovate la Botoșani și Vaslui, în Moldova mea cea nenorocită«.

Salvarea vaporului »Principesa Maria«. D-l Popovăți subdirectorul general al marinei române a comunicat Sâmbătă telefonic Biroului Presei din ministerul de interne, că vaporul »Principesa Maria«, care a fost aruncat pe o stâncă din insula Tenedos, a fost salvat, condus la șantier și instalat provizoriu în apropiere. Vaporul va rămâne acolo câteva zile, unde i-se vor face câteva reparații sumare, după care va fi dus la Constantinopol unde va fi supus reparațiilor radicale, de cari are nevoie în șantierul local.

Foștii marinari de pe vasul »Potemkin« arestați la Ploști au fost anchetați de d-l C. Nicolaescu, secretarul general al ministerului de interne. Nestabilindu-se nici un indiciu de vinovăție în sarcina lor, ei au fost puși în libertate. Nu le va mai fi permis însă să se stabilească la sate. D-l G. Dobrescu primarul orașului Ploști le-a promis că-i va angaja la lucrările pentru alimentarea cu apă a acestui oraș.

Influență rusească în răscoale. »Universul« înregistrează următoarea știre: O persoană în măsură de cunoaște adevărul ne-a declarat că mișcările țărănești din multe comune par a fi fost influențate de emisari ruși veniți în România. Autoritățile posedă chiar unele indicii în această privință. Fapt e că mulți țărani răsculați din comuna Horodișteea, situată în regiunea Prutului, fiind arestați, au declarat toți la instrucție că între ei și țăranii ruși din Basarabia au existat înțelegeri de acest fel.

Stagiunea teatrului german sub direcțiunea domnului Leo Bauer s'a inaugurat Sâmbătă seara cu piesa »Der Privatdozent«. A fost o reprezentațiune foarte reușită. Dintre actori s'au distins deosebi d-nii Viebach, Redl și d-soara Eulitz. Eri s'a jucat cu același succes comedia »Husarenlieber«. Astăzi se joacă drama »Der Zapfenstreich« (Retragerea) de Fr. A. Beyerlein, iar mâine comedia »Drei Erlebnisse eines englischen Detektivs« de Fr. Schönthau.

O nouă crimă la Salonic.

Din Salonic i-se scrie »Românului dela Pind«: În ziua de Luni, 19 curent, frații Vanghel și Toma Anastas, croitori de meserie, au fost victimele unui mișel leș atentat din partea Grecilor în următoarele împrejurări:

Seara pe la orele 8 pe când ei treceau prin strada dela Cămară, întorcându-se din oraș acasă, doi bandiți în solda comitetului terorist grecesc, eșind dintr'o stradă la vis-à-vis de casa doctorului Gravaris i-au atacat pe neașteptate, cu lovituri de ciomegi, bombate la vârf și bătute cu cuie, unul pe Vanghel, iar celălalt pe fratele său Toma, chiar în fața farmaciei d-rului Gravaris. Vanghel după mai multe lovituri ameișit, a căzut jos leșinat. Voinicul Toma, deși urmărit de al doilea agresor, ale cărui lovituri l'au atins mai ușor, a sărit în ajutorul fratelui său și după o voinicească încercare cu ei a putut să scape pe Vanghel. Atunci amândoi agresorii lăsând pe Vanghel s'au repezit asupra lui Toma urmându-l până la Cămasa lângă secția polițienească din apropiere și văzând că nu pot face uz de pumnal și revolver, s'au retras foarte liniștiți.

Toma împreună cu un agent de poliție s'a întors la Vanghel, care era scăldat în sânge și l'au dus la secție unde comisarul, care ar fi putut prinde și aresta pe atentatori a procedat la o perchițiție minuțioasă a victimelor. După ce li s'a luat interogatoriul, victima a fost transportată la spitalul municipalității unde i-s'au dat primele ajutoare, iar de acolo acasă. Vanghel, care din fericire este afară de ori-ce pericol, poartă trei răni serioase pe cap, iar fratele său numai una pe braț mai puțin gravă.

Imediat după atentat d-l P. Trifon, gerantul consulatului general al României sesisat, s'a transportat la fața locului. În urma intervențiilor sale, poliția s'a pus întru descoperirea agresorilor. Deja au fost arestați până la deplina lumină farmacistul grec Christodulo Patara și Hristu Curti amândoi greci fanatici, cari de oarece atentatul a avut loc lângă farmacia și cărciuma lor, nu sunt străini de această monstruoșitate. Cauza atentatului este următoarea: În aceste două luni din urmă comitetul terorist grecesc s'a încercat în mai multe rânduri, prin românii grecomani din Crușova, stabiliți în acest oraș, ca să convingă pe frații Anastas a renunța la sentimentele lor românești și a îmbrățișa calea dreaptă a grecismului(?) declarând că — la caz contrariu — vor face uz și de alte mijloace.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 8 Aprilie. (Telegr. spec.) Deputatul Dr. Al. Vaida a vorbit în ședința de azi contra proiectului până la ora 1 1/2, încet, încet abia a putut fi auzit. De față au fost numai șasezeci deputați.

Cluj, 8 Aprilie. (Telegramă part. a »Gaz. Trans.) Sinodul mixt protopopesc gr. cat. întrunit aici sub preșidiul d-lui protopop Dr. E. Dăianu, reprezentând clerul, dascălimea și poporul districtului în număr de patruzeci mii suflete, a votat unanim un energic protest în contra proiectului Apponyi. Rezoluțiunea se va comunica tuturor protopopiatelor. — Cor.

Budapesta, 8 Aprilie. Eri s'a ținut un consiliu de miniștri, care s'a ocupat cu chestia pactului. Au luat parte toți miniștri afară de Kossuth și Apponyi. Se afirmă că s'au luat hotărâri definitive cu privire la atitudinea guvernului la reluarea tratărilor. Miniștrii au plecat astăzi la Viena.

Budapesta, 8 Aprilie. Se asigură că patriarhul Brankovici va fi în curând destituit din funcțiunea ce ocupă, din cauza cunoscutelor acuzațiuni ce i-s'au adus.

Viena, 8 Aprilie. Secretarul societății austro-ungare de export Adolf Schwartz, publică în ziarul »Neue Freie Presse« un articol, prin care sfătuște pe exportatori să continue a acorda credit României admițând moratoriile ce se vor cere în mod eventual, pentru că ruperea relațiunilor n'ar putea fi decât dăunătoare ambelor țări.

Viena, 8 Aprilie. Din Roma se anunță că vaticanul va publica în curând o carte albă în chestia documentelor lui Montagnini, prin care va desminti și rectifică multe din cele anticipative cu privire la aceste documente.

Londra, 8 Aprilie. Ciuma face progrese uriașe în India. În ultimele săptămâni au fost 43.000 cazuri de ciumă, din cari 38 mii mortale.

Odessa, 8 Aprilie. În localitățile bantuite de foamete sosesc zilnic vagoane cu cereale pentru a se veni în ajutorul celor suferinzi. Cazurile de moarte din cauza foametei sunt mai rare acum, dar tifosul coptivă a se întinde.

Petersburg, 8 Aprilie. Poliția a descoperit o bandă organizată de atentatori. S'au confiscat cantități mari de dinamită și bombe și s'au arestat 12 indivizi.

Lodz, 8 Aprilie. Intre muncitorii de aici s'au întâmplat ciocniri sângeroase. Sunt 10 morți și numeroși răniți.

Diverse.

Influența unor picături de apă. Cine bagă de samă la o picătură de apă? Nimeni! Cu toate acestea pare că lăsând să cadă apa picătură cu picătură pe capul cuiva, este un mijloc de convingere, întrebuintat în China, și care face pe cel mai îndărătnic criminal să-și mărturisească fapta. De curând verificarea acestui fenomen a fost făcută la Paris. Pe când un profesor povestea detaliile de mai sus, un școlar se apucă să rădă. Profesorul li răspunse, că el n'ar putea răbda nici măcar o litră de apă, căzându-i pitătură cu picătură pe mână. Școlarul primi să se facă experiența. S'a adus un recipient de o litră și făcându-se o gaurice în fund, operațiunea începu. La început școlarul conversa voios cu colegii săi. Profesorul stătea lângă dansul și număra picăturile. La a doua sută de picătură, școlarul începu să fie mai puțin vesel, apoi el deveni foarte cald și o expresie din cele mai penibile se arătă pe fața lui. La a treia sută mâna lui începu să se umfle, să se roșească. Iurerea apoi se mări și deveni insuportabilă. Apoi pielea crepă. La a patra sută pacientul se recunoscu învins.

Proprietar : Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.interim.: Victor Branicea

Să capetă pretutindenți

46-421.

Cremă de dinți indispensabilă
conservă dinți curați, albi și sănătoși.

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“

Cu 1 Aprilie st. v. 1907
se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Pretul abonamentului: îndreptați-vă la toate sursele sufletului nostru, și din toate puterile noastre ne nizuim a o îndeplini. Căci noi vrem iertare.

Facem apel, adică nu apel, ci facem rugare ferbinte, îi conjurăm pe tot ce poate fi mai scump și nobil, îi conjurăm pe fruntașii noștri din toate părțile obiditului Maramureș, înălțăm ruga noastră ferbinte cu deosebire către mult iubitul nostru vicar, și tuturor acelor cari se îngrijorează de binele și fericirea neamului, ca și dansul — cu toată încrederea noastră fraternă și filiască, îi rugăm să dea uitării orice desiluzii vechi, orice temere neîdreptătită, orice cătușe meschine, și să pună la cale toate, numai decât, pentru a convoca adunarea de protestare a românilor maramurășeni, trezitiți în sfârșit din amorteală, în fața primejdiei ce amenință cultura noastră românească.

Îi rugăm. Și din partea noastră le făgăduim solemn, că ne vom pune toate puterile în cumpănă, pentru ca acea adunare să izbutească cât mai imposant și cât mai demn. Chiar astfel vom avea și noi prilej de a-i incredința pe dânșii de cea mai sinceră alipire a noastră față de ei, vom dovedi că de ceea-ce au temere mai cu seamă: a fi părăsiți, a rămânea singuri — nu-i adevărat, este o minciună speculată.

Iam proximus ardet Ucalegon. Nu este vreme de zăbavă — stăm gata — așteptăm numai chemarea!

Mai mulți maramurășeni.

Cronica din afară.

Inarmarea Turciei. Ziarul italian »Tribuna« află că Turcia face mari înarmări, mai ales de cavalerie și artilerie, ca răspuns înarmărilor Bulgariei. Sultanaul ar dori să-și asigure cel puțin neutralitatea dacă nu și alianța României și Serbiei în caz de război.

Sărăcia în Macedonia. Din Constantinopol se anunță, că în Macedonia domnește mare sărăcie. Zilnic emigrează sute de lucrători spre America și Germania.

Temere de turburări agrare în Rusia. »Russische Korrespondenz« publică următoarele din Petersburg: Primăvara se apropie, și temerile de turburări la sate se întăresc. Ministerul de interne a trimis o adresă către toți guvernatorii, să întrebuinteze toate mijloacele ca turburările din 1905 și 1906 să nu se înoască. S'a publicat acum în urmă acea circulară. Dar știrile despre delictes silvice și ciocniri cu proprietarii pentru plata pământului dovedesc că liniștea părută dela sate poate esue să se prefacă în răscoale. »Foamea și lipsa de semințe, precum și silința proprietarilor de a se întoarce la învoeliile vechi urcate, vor fi pricina unor răscoale nouă. Circulara lui Stolypin prin care face răspunzători pe guvernatorii, nu va rămânea fără urmă. Se va trimite din nou armată care să pedepsească pe răsculați. Dar țărani nu se vor potoli, dacă nu se va tămădui răul până în rădăcini, îmbunătățind starea socială a țărănilor.

Activitatea bandelor sârbești în Macedonia. Răspunzând unei întrebări a țărănilor radicali Dracovici, primul ministru Pasici a declarat în Skupștină, că Rusia și Austro-Ungaria nu au trimis nici o notă guvernului Serbiei, însă i-a atras amical-

La tipografia și libtaria A. Mureșianu
se află de vânzare următoarele:
Cărți literare apărute din ediția „Minerva“
București.

N. Petra-Petrescu. Ilie Marin, istorică pentru tinerete, localizată după nemțesce. 193 pag. . Prețul cor. 1.50
Vasile Pop, „Domnița Viorica“ roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani 20)
M. Salodeanu. „Floarea Omlită“, roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani 20)
Ștefan Iosif, „Credințe.“ Poezii a cor. 1.50
Em. Gârleanu-Emilgar, „Bătrânii“, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
Eugeniu Bourceanu. „Povestiri din copilărie“. Prețul a cor. 1.50
M. Eminescu, „Poesii postume“, ediție nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50
N. N. Beldiceanu. „Chipuri dela Mahala“ Conține 305 pag. Prețul cor., 1.50
Ion Manolache-Holda. Fete, portrete schițe și nuvele, ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1.50.

Il. Chendi. „Fragments“. Un șir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „Preludii“ și „Foiletone“ scri-se. 246 pag. Prețul Lei 2.50
A. I. Odobescu opere complete. Vol. I. Pagini 360. Prețul Lei 1.50.

M. Sadoveanu. Amintirile căpraru-lui Gheorghită. Pagini 280. Prețul Lei 2.
Din operele complete a lui Ioan Creangă a apărut ediția a doua. Prețul 1 cor. 60 fil plus 20 b. porto.

„Călăuza stațiilor balneare“ de Aurel Scurtu. Prețul 1 cor. 50 fil. plus 20 bani porto.

„In Institutul grafic „Minerva“ București a apărut „Opere complete“ de N. Nicoleanu, C. Stamati și V. Cârlova la oaltă intro singură Broșură. Prețul 1 cor. 50 plus porto 10 bani se poate procura prin Librăria A. Mureșianu Brașov.

In institutul grafic „Minerva“ a apărut „Popasuri vânătoarești“ de Ion Bărsceanu pe 205 pagini formatul octav mare prețul cor. 1.50 bani plus 20 bani porto. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu Brașov.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colona în 5 figuri. Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală. Cu-o introducere („in loc de prefață“) de Tunarul din Dumbrău, Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în quart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei cole de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Primul TEATRU-ELECTRIC
in Brașov
In sala cea mare dela „Gewerbeverein“.

Zilnic două reprezentațiuni
la 5¹/₂ și 8 oare seara.
Lini și Marți, 8 și 9 Aprilie
doauă reprezentațiuni
la oarele 3¹/₂, 6 și 8 seara.

In decursul reprezentațiunei cântă un pian electric.
Sala e plăcut încălzită.

Prețul locurilor: Loge (5 persoane) 5 cor., locul I. 80 b., locul II. 60 b., locul III. 40 bani.

Soldatii, studenții și copii plătesc jumătate prețul la locurile de șezut.

Un învățacel,

care să fie din o familie bună, și să aibă 1—2 clase civile, reale sau gimnasiale, pe lângă întreaga întreținere, să primește momentan în prăvălia cu mărfuri de modă și manufactură a subscrisului.

Iulius Popovici,
comerciant in Hațeg.
2794,3-3.

Cursul la bursa din Viena.
Din 6 Aprilie n. 1907.

Renta ung. de aur 4%	112 30
Renta de corone ung. 4%	94 40
Impr. căil. ter. ung. in aur 3 ¹ / ₂ %	83 —
Impr. căil. fer. ung. in argint 4%	94 40
Bonuri rurale croate-slavone	95 45
Impr. ung. cu premii	198 —
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	143 10
Renta de hârtie austr. 4 ¹ / ₁₀	98 75
Renta de argint austr. 4 ¹ / ₁₀	98 60
Renta de aur austr. 4%	117 75
Renta de corone austr. 4%	98 75
Bonuri rurale ungare 3 ¹ / ₂ %	88 70
Losuri din 1860	152 10
Acțiil de-ale Bânței ung. de credit 1775 —	—
Acțiil de-ale Bânței austr. de credit	777 25
Acțiil de-ale Bânței austro-ung.	666 50
Napoleondori.	19 13
Mărci imperiale germane	117 80
London vista	241 60
Paris vista	95 55
Note italiene.	95 45

Cursul pietei Brașov
Din 8 Aprilie n. 1907.

Bancnote rom. Cmp. 18.94	Vënd.	18 96
Argint român	18.80	18.84
Napoleondori.	8.94	19 —
Galbeni	11.20	11.45
Mărci germane	117.20	117.20
Lire turcesci	21.50	21.60
Scris. fonc. Albine 5% 100.—	—	101
Ruble Rusesci	2.53	2.58

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Avis!
La Domnul IOAN O. RUSSU, jude reg. in pens. in Vidraseu (Vidraszeg) se află de vânzare
Pruni de Bistrița
naturali, soiu foarte fin, dărabul cu 20 fileri pe lângă rambursă.
Poșta și gara ultimă Nyárádtkö (2796,3-3.)
atâ că nu sunt decât 75. In urm: sedința se suspendă. Mare sgomone iune in sală și in foisor.
orele 3¹/₄ se redeschide ședința trei interpelări: a lui Baththyány Junea autonomiei bisericesti dit a lui Vaida relativ la oprirea adu șvabilor hănățeni și a lui Vlad re-abuzurile electorale dela Lugos se incheiela 4 ore 20 min.
știri de protestare.

Droguerie medicinală
a lui
C. H. NEUSTÄDTER,
BRAȘOV, Strada Porții Nr. 15 (Casele Altstädter).
Magazinul cel mai bogat și bine asortat in Brașov.
Crema Moligén
este unica și cea mai ideală
Alifie pentru piele
a timpului prezent. Produce în puține oare Teint (pielea feței) delicat, mlădios și fresc. Indispensabilă la pielea aspră a mânilor și a feței, pistrui etc. etc.
Absolut nevătămătoare deoarece nu conține substanțe metalice.

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.
Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus in pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:
IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.
CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
STATUTE.
FOI PERIODICE.
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.
PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI.
ANUNȚURI.
REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
BILANȚURI.
Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
Couverts, in toată mărimea.
TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PREȚURI-CURENTE și DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.
Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept in curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.
Important pentru vândătorii de cărți prin orașe și târguri este cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“
pentru credincioșii de religiunea ortodoxă română, cuprinzând rugăciuni de dimineața și de seară, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folositore 66 la număr pe 255 pagini, format octav mic.
Acésta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acésta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ s'a făcut Românilor un insemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se poate căpeta in diferite legături dela mai simple până la mai luxose și toate in preț foarte moderat.
Prețul lor este:

Legătură trainică neagră și aurită cu séu fără chip sfânt	Cor. b. —.90	Imit. de fildes cu catifea și inchiétore	Cor. b. 2.65
Imit. de fildes in alb séu negru	1.60	„ „ „ cu catifea și podóbă mai mare	3.10
„ „ „ cu incheietóre	1.80		
„ „ „ cu cadriu argintat și inchiétóre	2.10		

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Cartei de rugăciune“ întocmite de protopresbiterul Calistrat Coca cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprinzând asemenea toate rugăciunile noastre folositore ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toți școlarii.
Prețul acestei cărți:
In pânză neagră cor. 1.—
„ „ „ ceva mai luxosă cor. 1.20
„ „ „ format ceva mai mare cor. 1.40
Tóte acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au se adreseze și vândătorii.